

DZIENNIK KRAKOWSKI.

WTOREK dnia 22 Lipca.

1834 roku.

N^{er} 17.

PRENUMERATA:

Półrocznazłp: 35.

Kwartalna..... — 10.

Ner pojedynczygr: 8.

POLITYKA.

P O L S K A.

Z Warszawy dnia 11 Lipca.— 6. Lipca obchodzono uroczystość narodzin J. C. Mości który dnia tego 38 rok życia swego rozpoczął.

(Z Gazety Pruskiej Stanu z dnia 15. i 16. Lipca.)

A U S T R Y A.

Wiedeń dnia 5 Lipca.— Mówią iż wojsko Austriackie nie skoncentruje się w Morawii. Do pułków przeznaczonych na założenie tamże obozu miały wyjść rozkazy, aby się rozeszły i w dawnych pozostały granicach. Żegluga parowa rozpocznie się regularnie na Dunaju w połowie przyszłego miesiąca, z którą można będzie wygodnie z Pesztu w 10 dniach do Stambułu przybyć. Rząd zamierza nawet zaprowadzić regularną pocztę za pomocą tych parowych staków między Pesztem i Stambułem. Wielu członków ciała dyplomatycznego opuszczają Wiedeń dla odwiedzenia kąpiel w Czechach. Posel angielski *Sir Frederic Samb* odjedzie do Londynu w interesach familijnych. Żona hrabiego St. Aulaire odjeżdża do Paryża. Szambelan Duński hrabia Reventlow Criminil, akkredytowany jest w niebytności Duńskiego

posła hrabi Bernsdorf jako Agent przy dworze Cesarskim.

JO. Xiążę Metternich odjechał dzisiaj z rana do kąpeli do Baden, w celu oczekiwania tamże Jego Cesarskiej Mości, skąd po kilku tygodniach ma się udać JO. Xiążę do dóbr swoich w Czechach.

W obecnej porze roku która szczególniej kąpielom sprzyja wszystkie te mają liczny napływ osób. Karlsbad i Marienbad tak są gośćmi przepelnione, że osoby które w przód nie zamówiły sobie mieszkania, wystawiane są na nienasycone zdzierstwo mieszkańców, w Töplitz zaś najbliższe i najwięcej przez gości zamieszkane domy tak w pobliskości łaźni, jako też w mieście i w Schönau, choć są bardzo zajęte, jednak bez wielkiego natłoku. Ilość kąpiących się osób 6 Lipca obrachowana ma wynosić 1349, cały zaś towarzyszący onym orszak do tego włączając, liczyć można 2009 osób. Zadziwiający jest stosunek kobiet do mężczyzn: dwie trzecie kąpiących się i pijących wodę gości składa pięć piękna, a między temi jest znowu tyleż nie zamężnych dam.

Znajduje się w Töplitz i teraz dostojny gość pod nazwiskiem Hr. Rupin, który 3 b. m. nad

wieczorem tu przybył; a 4 b. m. przybyła tu także Xiężna Liegnitz. Dwie najlepsze wieczorne muzyki powitały w imieniu mieszkańców Töplitz dostojnych gości. Główne części odgrywanej serenady składały kawałki muzyczne z nowo ukończonej lecz jeszcze nigdzie nie exekwowanej czarodziejskiej opery: *Drakæna*, czyli *Królowa Węzłów*, którą tutejszy Burmistrz Wolfram napisał, i dostojnemu gościowi w hołd uszanowania złożył, Dnia 5 t. m. przybyła Xiężna Augouleme w podróży swój z Drezna do Pragi, dokąd zaraz nazajutrz odjechała. Jego Królewiczowska Mość, Następca Tronu Pruskiego przybył tu także z Adjutantem swym Hrabią Højm; z resztą bardzo tu cicho. Prócz zwykłych zabaw w sali ogrodowej, są jeszcze dwie restauracye. Jest także liczne grono Aktorów, pod dyrekcją Maurycego Römera, które codziennie od 6 do 8 grywa. Habert odgrywał tu rolę raz Maxa w Freischitzu, drugi raz Ottellera i t. d. Aktorowi Hampp któremu teraz przypadło odgrywanie Kasperlad, należy przyznać odznaczający się talent w karykaturach i dowcipnych żartach. Najsmaczniejszy stół jest w tak zwanym gabinecie gazet, obok sali ogrodowej które to miejsce największej bywa przez gości zajmowane. Można się ambonować za jeden Ryński konw: monety czyli 4 Złp. na tydzień i za takową zapłatę wolno już jest kiedy się podoba spacerować w obszernej i chłodnej sali ogrodowej, i kazać sobie jeść lub pić dadź, a co do pism publicznych znaleźć można w tej restauracyi prócz gazet Pragskich i Wiedeńskich, gazetę powszechną, gazetę Pruską Stanu i Dziennik Frankfortski, Korrespondent Hamburgski, i gazetę Lipską:— Nie brakuje tu także gazety wieczornej Teodora Hall.

Te i tym podobne wszystkie urządzenia dobroczynne dla kąpiących się gości winna publiczność Cesarsko Królewskiemu Nadkommissarzowi i Radey P. Józefowi Hejden, który z praw-

dziwą ludzkością umie pogodzić najostrzejsze dochowanie obowiązków.

W Prusiech w Aachen od początku już b. m. napelnia się miasto co moment zjeżdżającymi się na kąpiele gośćmi i wszystko rokuje, że tegoroczna ilość przybyłych, nie ustąpi przeszłorocznej.— Dyrekcya Teatru zamówiła na cały czas kąpiele wybornego tenorzystę P. *Wild*, który nieomylnie wiele się przyczyni do zadowolnienia przybyłych gości. Zabawy które miasto w przeszłym roku dawało i na które tak licznie uczęszczano, rozpoczynają się znowu też same teraz. Lecz koroną wszystkich tegorocznych zabaw będą gonitwy konne, które odbędą się 4. i 6. Sierpnia. z przyczyny obchodu uroczystości Narodzin J. K. M. na którą po 200, 100, i 50 fridrichsdorów już są przeznaczone, i Komitetowi przewodniczącemu rzeczonym konnym gonitwom odesłane. Wielu się już zgłaszało ochotników, a szczególnie Anglików; spodziewać się tedy można, że ta tegoroczna zabawa przewyższy swym przepychem, a mianowicie doborem koni i jeźdźców wszystko to, cokolwiek dotąd w tym rodzaju w Aachen widziano.

Karlsruhe d. 30 Czerwca.— Ilość gości na kąpiele przybyłych 26 jeszcze Czerwca wynosiła 3685 osób.— Między nowo przybyłymi jest Xiężę Leuchtenberg z swoim orszakim. Oczekiwani też są: Arcy-Xiężna Stefania z Xięciem Wazą i jego małżonką, dla których pomieszkanie w Zamku przygotowano. Anglicy i Francuzi mianowicie z Elzas, składają największą część gości. Lecz mimo niesprzyjających okoliczności Szwajcarskich, jest także wiele i z Szwajcaryi.

Podług doniesień ze Swinemünde spodziewają się także przybycia wielu gości na kąpiele, bo zamówionych jest wiele pomieszkań, 25 z. m. liczono już więcej dwóchset osób na kąpiele przybyłych.

Z *Mein* d. 30. *Czerwca*. Kąpiele napełniają się coraz większą liczbą gości, tak iż w miesiącu Lipcu nietylko w *Wiesbaden*, ale i w *Ems*, *Szwalbach* i *Szlangenbad*, trudno już będzie w pierwszych domach zajezdnych pomieszkania dostać. Wiele Osób w Niedziele i we Srody wyjeżdża z *Mein* do *Wiesbaden*, w które to dni bywają tam bale, na które przybywają równie goście z *Frankfortu*, *Darmstadt*, i bliskiego *Reingan*. Niektórzy czynią tę uwagę że gra w karty która dawniej była tu bardzo upowszechnioną, znacznie ustała. Jedni za powód do tego kładą kilka smutnych doświadczeń jakie nieszczęśliwych tyle spowodowały skutków: inni znowu przypisują to ogólnemu brakowi obcenie pieniędzy etc. — Co się tyczy nieszczęśliwych owych skutków gry w karty, donosi nam też sama gazeta o jednem bardzo smutnem następującem zdarzeniu: Przyszedł jakiś podeszły człowiek dnia wczorajszego do tak zwanego miejsca *Neue Anlage*, jest to obszerny, piękny angielski ogród, w miejscu, z którego najpiękniejszy jest widok na góry Taunus i Melibokus; usiadł pod namiotem i kazał sobie przynieść wina; potem zapalił cygaro i nie do nikogo niemówił. W tém posłyszano wystrzał. Nieznajomy ten, miał nabity pistolet, którym wystrzelił sobie prosto w usta, co mu aż całą głowę rozdarło. — Na stole przy którym siedział, zostawił list z napisem: *Roulette w Wiesbaden przywiódł mię do samobójstwa*. Z jego passportu spostrzeżono że to był Pan R....I z Würzburga.

W Sąsiedniej z Krakowem galicji Swoszowickie wody mają też wiele kąpiących się Osób, jako też i Krzeszowickie kąpiele w okręgu Rzeczypospolitej Krakowskiej są w tym roku bardzo liczne, również w Królestwie Polskiem w Busku jest także liczny zjazd osób dla pobierania tamecznych kąpielei.

FRANCYA.

Paryż dnia 7 Lipca. — Już od 4ch miesięcy jest tu niejaki P. Mulet z Epinaj, zatrudniony zrobieniem studni Artezyjskiej przy szlachtuzie czyli też przy jatkach *Grenelle*. — Dotąd doszedł już do głębokości 342 stóp; otwór zaś ma 20 cali, a woda wytryska 14 stóp po nad poziom. P. Mulet pragnie dojść aż do głębokości 1200 stóp. Tego samego właśnie P. Mulet jest studnia Artezyjska w *Elbeuf* głębokości 460 stóp; z której woda 67 stóp do góry występuje. W dolnie położonćj między *Arras* i *Roeux* przy wiosce *St. Laurent* znaleziono ślady kamiennych węgla. —

Z dnia 9 Lipca. — Onegdaj książę Decases poseł Sycylijski i agent Brazylijski, mieli zaszczyt być przyjętymi od J. K. Mci w Neuilly: jeszcze wczoraj pracował J. K. Mość z ministrem spraw wewnętrznych, a o god: 9 wieczór, odjechał z dostojną małżonką swoją, książętami, księżniczkami i ministrem oświecenia publicznego do zamku *En*, skąd J. K. Mość w następującą niedzielę do Nevilly jest oczekiwany.

Zeszłej niedzieli dał poseł Ces. Ros. na uroczystość imienia swego Monarchy wielki obiad, na którym byli wszyscy ministrowie i całe ciało dyplomatyczne.

Książę Decases miał przed wyjazdem króla posłuchanie, co dało miejsce niektórym do twierdzenia, iż będzie mianowany jenerałem gubernatorem Algieru.

Rząd francuzki miał dostać wiadomość, że flotta angielska, która nie dawno pod Nauplią stała, do Malty się wróciła.

Gazeta *Tribune* udziela pismo które ogłosił Paganini względem przypadku swego z młodą Miss Watson. — Odpowiadając on na uczyoniony sobie zarzut, jakoby miłość była powodem Pannie Watson, iż mu towarzyszyła do Boulogne, przytacza: »Ponieważ ta młoda osoba wielkie miała zdatności do muzyki, które

ojciec wydoskonalić w niej nie chciał, uczyniłem jej więc propozycyą, aby się zdecydowała być moją elewą, i zapewniłem ją, iż po trzechletniej nauce przynajmniej, podniosę jej talent do takiego już stopnia, że nie tylko uzyska stan nieuległy, ale nawet będzie mogła udzielać pomocy swojej rodzinie a mianowicie rodzicom.— Rady moje które z początku odrzuciła, a później przyjęła, nie wzięły przecież żadnego skutku. Opuściłem Anglią, oświadczywszy Panu Watson, iż ofiarowałem pracę moję jego córce. Paniątka ta 18 wiec 16 jak P. Watson mówi lat mająca, poświęciła się teatrowi, chcąc w tym dramatycznym zawódzie los znaleźć. Lecz jakieś niepojęte zamiary ojca zmusiły ją pozostać w rodzicielskim domu, w którym zatrudniał ją ojciec dawaaniem koncertów na klawikorcie, z których zysku, bardzo szczupły czynił córce udział. Znudzona nakoniec takowym z sobą ojca postępowaniem, oddała się samowolnie opiece matki, w przekonaniu, że jej talent wielki wydoskonale, a tem samem że jej los zrobię; nie zdawało jej się wreszcie że wielkie robi wykroczenie, bo ojciec czynionęj mu ulegnie propozycyi, której lubo nie przyjął, jednak nie odmówił. Gdybym miał być istotny naganny zamiar uwięzienia Panny Watson, byłbym najłatwiej tego dokazał w ówczas, kiedy Pan Watson był w areszcie, bo córka jego na ten czas najwięcej panią w domu była, gdyż Pani Wello jej ochmistrzyni często z domu wychodziła dla odwiedzenia aresztowanego; Panna Watson mogła być pewna, że znajdzie we mnie obrońcę; tę obronę, która jej należała. Gdyby albowiem jej zarzucano że płochość jedna była dla niej powodem odjechania z nią; odpowiadam wyraźnie, że nie żadna płochość, tylko jedyna chęć nabycia muzycznego talentu. Nareszcie, aby już skończyć tę tak drażliwą odpowiedź, oświadczam w oczach Boga, i z czystym sumnieniem, że postępowanie moje z Panną Watson było nicna-

ganne, oraz od prawideł religii i moralności niedostępne. *Nikolaj Paganini.*

Jakkolwiek bądź naszym zdaniem jest, że P. Watson szlachetnie postąpiła, gdy z ojcem z Boulogne do Londynu powróciła, bo władza rodzicom nad dziećmi jest im od Boga nadana.

D A N I A.

Z Altony dnia 10 Lipca.— W Danii wyszedł niedawno rozkaz do wszystkich Biskupów aby zbierali zdania poparte dowodami od księży czyli raczej przedsięwzięcie zmianę rytuałów, i w czem zmiana ta zachodzić ma; który gdy skutecznym zostanie, przesłaną będzie Biskupów opinia głównej kancelaryi Najjaśniejszego Pana.

Z Frankfurtu.— Królowa angielska w towarzystwie brata swego *Sark Meinigen*, przybyła tu dnia wczorajszego, i stanęła w hotelu Rossyjskim. Orszak jej składa się z *Lorda Errol* i *Lady Lorda* i *Lady Denbigh*, *Lorda* i *Lady Howe*, *Lorda* i *Lady Bravnton*, z *Mis Bagot* z Pana i Pani *Speshardt* i adiutanta *J. K. Mości*.

Od roku 1830 zmniejsza się co rok ilość okrętów które przez Sund płyną:— w roku 1830 było tych 13,162 — w r. 1831 12,942 — w r. 1832 12,202 — w r. 1833 10,985, a w bieżącym będzie zapewne jeszcze mniej.

Powody zmniejszania się tego mają być następujące: 1. Niepewność stosunków politycznych, 2. bojaźń cholery, 3. zmniejszona konsumcyja żytniej wódki, 4. wzrastający dowóz na budowę drzewa jodłowego z Kanady, i dębowego z Dalmacyi, konopi z Nowej Ziemi; co wszystko w przód z bałtyckich brzegów przywożono. Do tego przyczyniły się jeszcze w r. 1833.— 5. Embargo okrętów hollenderskich a w reszcie 6. dobre żniwa w Anglii i we Francyi.

P. D. w dziele swoim pod tytułem: *Pamiętnik dystygowanej Damy Memoires d'une Dame de gualité*, powiada: że doświadczony i wytrawny Dyplomata X. Tallejrad de Petigor mawiał zawsze: że w Polityce wystrzegać się pilnie trzeba mylnych Planów, lecz gdyby zdarzył się wypadek nie trzeba się już cofać, tylko takowy z wszelką wytrwałością popierać.